

Радоје Д. Симић
Јелена Р. Јовановић Симић
Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Катедра за српски језик
са јужнословенским језицима

УДК 81'27
Оригинални научни рад
Примљен: 23. фебруар 2016.
Прихваћен: 16. мај 2016.

ДА ЛИ „РЕЋИ НЕШТО УВЕК ЗНАЧИ... ТВРДИТИ НЕШТО”, ИЛИ НЕ (НАПОМЕНЕ О ’ПЕРФОРМАТИВУ’ Ц. ОСТИНА)¹

Апстракт: Аутори се у предложеном раду баве Остиновом теоријом ’перформатива’ и подвргавају критичком разматрању тезу да у случајевима које он издваја „само исказивање да се нешто чини или пак тврђење да се то и то чини – значи то и то чинити”. Ова се тврдња сукобљава са лингвистичким принципом семантичности структура: ’казивање да се нешто чини’ у првој инстанци јесте, ’чињење’, али чињење из којег настаје семантизована структура, а тек она се може сматрати знаком ’чињења’ какво обележавају ’перформативни’ глаголи. У случајевима које анализира Остин два чињења – ’тврђење’: изградња значењских структура, на једној страни, и ’перформација’, тј. употреба тих структура у сврху ’убеђивања’, ’опкладе’ или сл., на другој, само су уже повезана него обично. У раду ће анализом грађе бити изведен доказни поступак о томе.

Кључне речи: (и)локуција, перформатив, жанр.

1. ОСТИН: РЕЋИ НЕШТО – ЗНАЧИ ’НЕШТО ЧИНИТИ’

1. У познатој књизи *Како деловају речима*, Ц. Л. Остин (1994: 11) отвара значајну тему о говору као ’делању’, у чијем је средишту ’тврдња’, њено ’изрицање’ и учинак. Тиме је битно допуњен теоријски приступ структуралиста, по којем језик ваља посматрати искључиво као систем знакова ван ’погона’. По Де Сосиру (1996: 38), наиме – „језик је [...] систем знакова чија је суштина у споју смисла и акустичке слике [...]”, дакле статичка структура похрањена негде у подсвести људи. За Остина је најбитнији моменат тај да се „изрицањем исказа изводи нека радња, дакле, не мисли се просто на казивање нечега” (1994: 16). Касније ће ове операције Ц. Серл

¹Рад је урађен у оквиру пројекта 178014: *Динамика сѝрукѝура савременој срѝској језика*, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

(1991) назвати ’говорним чиновима’. Данас је јасно да наука о језику свој предмет мора посматрати из две потпуно равноправне перспективе – из перспективе структурних и перспективе тзв. прагматичких особености његових.

2. У центру нашег интересовања у овом раду биће управо полазна основа Остин–Серлове теорије, и одмах истичемо да она за лингвисте ипак није у свим детаљима до краја прихватљива, тј. да заслужује извесне напомене. Остинова почетна формулација је, пре свега, неодређена, и у себи двозначна: он најпре инсистира ипак на ’изрицању’, које затим бива објашњено у два смера – најпре да кажемо у смеру ’казивања нечега’, а затим ’извођења неке радње’.

а) Остин, што се тиче ’тврдњи’, упозорава да „уз (граматичарске тврдње) постоје и узвици, питања, затим реченице које изражавају наређења, жеље или пак допуштења” (1994: 11). Серл поједностављује Остинове интерпретације, и пошавши од анализе примера², издваја четири врсте ’чинова’ (1991: 69):

- 1) Сем пуши умерено.
- 2) Да ли Сем пуши умерено?
- 3) Семе, пуши умерено!
- 4) Кад би Сем пушио умерено!

„Изговарајући прву реченицу – по Серлу – говорник (како то филозофи кажу) нешто тврди, у другој он поставља питање, у трећој наређује, а у четвртој [...] изражава хтење или жељу”. Остин наставља расправу у смеру теорије о говору као људској активности која у целини има сличности са производним радом итд. „А та се теорија – по М. Радовановићу³ – састоји у уверењу да се језик мора проучавати као облик људске (и комуникацијске и сваковрсне другачије интеракцијске) праксе, дејства, да ми када говоримо, осим што се међусобно информишемо, и штошта друго нашим ’говорним чиновима’ чинимо (од тврђења и саветовања, до мољења и наређивања, итд.) [...]”.

Инсистирањем на ’пракси’, ’дејству’, ’чињењу’ – Радовановић из целе проблематике извлачи моменат о којем се у науци о језику (нарочито под утицајем структурализма и његових тежњи ка каталогизацији и систематизацији језичких форми) у другој половини XX века готово није говорило, и по чему су учења генеративиста у свом домену, и бихевиористички настројених теоретичара у своме, зазвучала као епохална открића. Остинова књига, наравно, као уосталом и Де Сосирова и Ноама Чомског пре ње, стварно је значила велики напредак у залажењу у дубину и суштину језичке материје.

²У преводу Серлове књиге формулисани су примери који не одговарају сасвим духу српског језика, те су код нас благо измењени да би добили природнији изглед.

³В. текст на задњој корици Остинове књиге (1994).

Међутим, што се тиче Остинове бихевиористичке теоријске подлоге, погледајмо заправо само његове почетне мисли, па ћемо се изненадити ширином погледа, и још по нечим што ће бити предмет овдашње расправе. Дакле Остин и почетна разматрања (1994: 11):

Задуго су филозофи сматрали како једини посао ’тврдњи’ може бити само да ’опише’ неко стање ствари или пак да ’констатује неке чињенице’ (,) што она мора да чини било истинито било лажно.

Метафора о послу који обављају тврдње алудира заправо на значајну семиотску чињеницу да ми ’говором’ у споразумевању – ’употребљавамо’ ’тврдње’ ради обављања неког ’посла’⁴. Шта је то у ствари што употребљавамо, што је средство у ’пракси’, ’активности’ или ’чињењу’ приликом споразумевања? То су ’тврдње’ – одговара Остин. Сад смо се нашли у недоумици јер испада да је то нешто што има статус алатке, дакле предметне чињенице, нечега што човек може ’узети’ и ставити у погон да њиме оствари ’тврђење’. Речничка дефиниција ’тврдње’ (РМС 1967–1976: s. v.), зачудо, не помиње ни једно ни друго од овога о чему ми расправљамо – него нешто треће: „оно што неко тврди, што износи као истину”. Дакле, реч је о ономе што је ’предмет’ тврђења. Остин и Серл, међутим, не иду тако далеко. У жижи њихове пажње јесте само ’тврђење’ по себи (1991: 61–62):

Илокуторни чиновни се изводе у изричају звукова или прављењу знакова [...] [А] за гласове или знакове које неко производи у извођењу илокуторног чина каже [се] да имају значење [...] Одлика говорења је да када неко нешто каже, онда он са оним што каже нешто подразумева; и за оно што неко изговара, за скуп звукова које неко емитује каже се да имају значење.

б) ’(И)локуција’ је, једноставније и лингвистичким језиком речено, процес ’спајања’ звука и значења (’ознаке’ и ’означеног’), процес настанка знаковне структуре од незнаковних састојака два различита агрегатна стања: гласовног склопа и идеје коју му говорник приписује. Остин у том контексту говори о ’илокуционој моћи’ и њеним врстама и подврстама (1994: 170–171):

Прва класа, вердиктиви, карактеришу се доношењем пресуде (што им и име каже) од стране пороте, арбитра, односно судије [...]

Друга класа, егзерцитиви, представљају упражњавање моћи, права, односно утицаја. Примери су: именовање, гласање, наређивање, ургирање, саветовање⁵, упозоравање, и слични.

Трећа класа, комисиви, карактеришу се обећањем или каквим другим јамчењем. Ови вас обавезују да нешто чините, али обухватају и објављивање, односно најављивање намере [...]

⁴Ако бисмо, у духу марксистичке филозофије, признали стриктну разлику између физичког рада и духовних процеса, онда би се ’радом’ могла обележити само физиологија настанка фоњских јединица и њихово слагање у исказне форме, док би њихово ’ознаковљење’, изградња и пренос поруке, било ван видика овако конципиране радне теорије.

⁵Очито се мисли на ’давање савета’, а не на облик конференсања или сл.

Четврта класа, бехабитиви [...] То су примери попут извињавања, честитања, препоручивања, саучествовања, проклињања и изазивања.

’Вердиктиви’, ’егзерцитиви’, ’комисиви’, ’бехабитиви’ нису класе ’моћи’ или које друге апстрактне особености произвођача знакова, нити производних поступака у ’(и)локуцији’, већ самих знакова насталих тим поступцима. Наравно, Остин је свестан и разлика у самим поступцима, и налази их у условима извођења ’(и)локутивних’ чинова, а ове пак препознаје према амбијенту у којем се дешавају. ’Вердиктиви’ су заправо врсте судских одлука (’решење’, ’пресуда’, ’осуда’, ’налог’, ’предлог’ итд.). ’Егзерцитиви’ су административне одлуке (сем поменутих у Остиновој расправи, ту могу бити ’прогласи’, ’изјаве’, ’објаве’, ’наредбе’, ’упозорења’ итд.). ’Комисиви’ у Остиновој интерпретацији представљају приватни и јавни израз намере, воље или сл. (’обећање’, ’пристанак’, ’предвиђање’, па ’одбијање’, ’принуда’, ’претња’). Бехабитиви су такође приватног карактера, и рекло би се да се не разликују много од ’комисива’. Зато би прихватљиво разграничење било с обзиром на дистинкцију наклоност/ненаклоност, позитивна/негативна усмереност вољних процеса који стоје у позадини ’(и)локуције’, па бисмо ’бехабитивима’ могли назвати ’поздрав’, ’посланицу’, ’здравницу’, ’похвалу’, па ’отпоздрав’, ’захвалност’, ’изјаву лојалности’, ’подршке’ и слично.

в) Закључујући овај преглед ’локуционистичке’ теорије подсетићемо се да уместо очекиваног ’деловања речима’ у ствари смо се сусрели са теоријом ’језичке производње’ и ’језичке употребе’ произведених структура да се обележи ’значење’, или пак да се обави нека ’радња’. Ваља се уз то сетити Радовановићеве (у: Остин 1994 – последња стр. књиге) примедбе да све што истичу илокуционисти и није заправо темељна особеност језичке комуникације, већ стоји на другом колосеку комуникативне делатности, а на првом је факат да се језиком „међусобно информишемо”. ’Информисање’ (одн. пренос ’порука’) примарна је чињеница лингвистичке делатности човекове, и такви су учинци које информативност и информација (’порука’) производе код адресата (’перлокутивне појаве’ као изненађење, радост коју изазива ’порука’, одн. страх, одлука на акцију итд.). Учинак самог производног и употребног акта исказних форми мимо ’информативног’ акта, дакле и сама ’перформација’ – секундарна је појава.

Примера ради, Остинова ’оперативност’ не своди се, како он мисли, стриктно на ’изрицање’: „То marry is to say a few words” [„Венчати се значи изрећи неколико речи”] (1994: 17). Најпре, за том изјавом мора следити одговарајућа изјава друге стране, јер је венчање могуће уз пристанак две особе (по правилу различитог пола). Затим, те изјаве морају схватити сведоци и потврдити да их одобравају и да за венчање нема сметњи. Даље, венчање мора бити обављено пред званичним лицем, које руководи чином, и такође га уноси у матичну књигу. На крају, изјаве морају бити оверене потписима свих поменутих учесника у том званичном акту. Упростијено речено, исказ ’неколико речи’ мора бити уклопљен у целину комуникативног процеса који

подразумева довршеност Остинове 'илокуције', тј. да буде перципиран од стране адресата, овде чак и акцептиран, јер сведоци и матичар нису само извештени о пристанку, већ морају утврдити да је регуларан и у сваком погледу исправан (код великог броја парова и у цркви освећен обредом венчања итд.). Тиме смо чак зашли у област Остинове 'перлокуције' – последица 'говорног чина'. А колико фактора учествује нпр. у крштењу детета (да се оставимо Остиновог 'крштавања' брода и узмемо ближи пример), не може се ни обухватити једноставним описом. Ту је најпре утврђивање имена од стране кумова, у ново време и родитеља, родбине, пријатеља итд, па тек онда излазак пред матичара, обред у цркви, пријава матичару итд.

Хоћемо рећи да је Остинова 'оперативност' везана за веома сложене процесе комуникативне активности, чији је изрицање само један од састојака. Али 'операционалистички' приступ, сем редуccionизма, има и других мана. – Запостављени су неки важни моменти комуникације, пре свега нпр. да је 'значање' нешто 'о чему' тврдња извештава или да будемо модерни: 'реферише'. Када се још сетимо шта значи 'реферисати' или 'извештавати' – тј. да се то тиче 'преноса поруке' од неког пошилаоца ка примаоцу, простије речено: од говорника саговорнику – онда имамо скоро потпун увид у говорну делатност. И недостаје им још нешто, а то је проблем како настаје 'тврдња' ако је схватимо као средство споразумевања. Дакле, важан је и 'производни', а не само манипулативни, 'употребни' аспект говорног акта. Тај поступак је врло сложен јер се састоји од компонената разноврсне природе. О њему извештавају лингвисти и семантичари подробно (Лајонс 1980, Улман 1972), но ми остајемо на нашој линији расправе, па ћемо се најпре, наравно, у мери којој то допушта простор, позабавити структуралистичким, а затим 'жанристичким' погледима о нашој тематици.

2. УСЛОВНОСТ И МОТИВИСАНОСТ 'ГОВОРНОГ АКТА'

1. Остин и Серл говоре о 'изричају', тј. изрицању, о 'исказу' као резултату изрицања, и о 'манипулацији' исказом, тј. његовој употреби.

а) То је, како би рекли теоретичари који се баве 'дискурзијом' – 'страгегија' говорне активности. Али се не питају откуда грађа за 'изричај' и да ли је он могућ без неке претходне припреме, без 'пројекта' по коме би се та стратегија одвијала. Управо овом страном говорне активности баве се структуралисти, и њихов претходник и зачетник њихових идеја Ф. де Сосир (1996: 39, 84–85 и др.).

б) Швајцарски лингвиста успоставља схему целокупног комуникативног циклуса, опис 'фонације', 'концептуализације', те транспорта од говорника до слушаоца, затим перцепција и рецепција од стране слушаоца (1996: 36, 199). То укључује и рецептивни моменат, дакле пријем и прераду иформације код 'адресата поруке'. Али у детаљнијој разради те проблематике

изостаје 'перцептивно-рецептивна' фаза, а аутор се бави само припремним моментима и 'артикулацијом'.

2. Де Сосир, дакле, мисли да је почетак и извор свих импулса у томе – језички систем.

а) Језички систем није само трезор грађе и модела за изградњу исказа, већ и извор енергије која управља говорним поступцима учесника у комуникацији. Целокупност тих енергетских и узелних импулса који 'управљају' језичком активношћу долази из 'друштвене психологије', коју 'принудно' покреће 'језички систем'⁶, мотивисан 'традицијом'⁷.

б) „Ми кажемо 'човек' и 'пас' јер су пре нас говорили 'човек' и 'пас'” – упозорава де Сосир (1996: 86), а ми у тој формулацији видимо покретачку моћ традиције у обликовању говорног исказа: „Непрестано, солидарност с прошлосту спречава слободу избора”. – Диктат традиције је свестран, и њиме је каналисан доток грађе и начин уобличења у конкретне 'говорне' форме.

3. ДОПРИНОС 'ЖАНРИСТИЧКЕ ТЕОРИЈЕ'

1. На 'перцептивни' аспект комуникације данас указују генолози, одн. 'жанристи', који се у свом истраживачком амбијенту мало пренаглашено држе Де Сосирове дихотомије 'језик' vs. 'говор'.

а) Зачетник и главни протагониста ове теорије стварно је Бахтин. Баљећи се природом 'жанрова', и трагајући за местом 'жанра' у комуникацијском амбијенту, М. Бахтин га је нпр. у својим првим радовима (1980, 1986) стављао у област говора, признајући му употребну вредност као непоновљивог преносника 'порука'. Но, у каснијим текстовима, сусревши се вероватно управо са проблемом споразумевања, које није могуће у *ad hoc* формама, већ зависи не само, и не у првом реду од поновљивости и сталности тематских целина, већ од уопштених и друштвеном праксом оверених облика, традицијом утврђених општих значењских формација које стоје у позадини језичких јединица (које се 'споразумевају', како рече Серл) – он мења свој став. Реч у акцији, дакле исказ, функционално је пертинентна само ако је усклађена са неким регуларним и у крајњој линији типизираним формама комуникације – слично као што је језик систематизован и састављен од типизираних

⁶ Комуникативни поступак одиграва се под регулативним притиском система: „Међу свим појединцима тако повезаним [...] установиће се нека врста просека: сви ће репродуковати, – не баш потпуно тачно, већ приближно, – исте знакове спојене са истим концептима” (Де Сосир 1996: 37).

⁷ Традиција, по Де Сосиру (1996: 84), ван досега појединца, управља активно законима језика. Исп. нпр.: „Акт којим су у неком датом моменту имена подељена (= додељена?) стварима којим је потписан уговор између концепата и акустичких слика, – тај акт ми можемо [...] замислити, мада он није никада био утврђен“.

форми. Те типизирани, или боље рећи типске форме, Бахтин управо и назива 'жанровима' (Бахтин 1996: 181; Дементјев 2010: 85):

Ми говоримо искључиво /у/ одређеним говорним жанровима, тј. сви наши искази изграђени су по одређеним и релативно устаљеним типским облицима. Ми владамо богатим репертоаром усмених (и писмених) жанрова [...]. Чак и у крајње слободном и необавезном говору ми изливамо нашу реч по одређеним жанровским облицима, каткад шаблонизираним и клишираним, каткада гипкијим, савитљивијим и продуктивнијим [...]. Говорни жанрови дати су нам исто тако као што нам је дат матерњи језик.

Сетићемо се узгред да је венчавање и крштавање управо праћено изрицањем утврђених, а не на лицу места насталих исказних форми. Жанровски карактер тих форми, у бахтиновском тумачењу посматраних, ван сваке је сумње. Развијајући своје мисли, Бахтин, наиме, долази до схватања да је 'жанр' регуларни резултат структурне типизације и систематизације исказних форми (Бахтин 1996: 159; Дементјев 2010: 34):

Сваки посебан исказ стварно је индивидуалан, али свака сфера употребе језика изграђује своје релативно устаљене типове таквих исказа, које ми називамо жанровима.

'Релативно устаљени типови' не могу бити ништа друго већ статичке структуре одређених врста и особина, па је структуралистичка теоријска подлога генолошких истраживања како их схвата Бахтин у познијим радовима – јасна, – као што је јасна и општа лингвистичка и функционално стилстичка оријентација његова. 'Жанр' је 'тип исказа' условљен 'сфером употребе језика', али и системом комуникацијских облика који одређује врсту и тип конкретне исказне форме.

Бахтин и директно поткрепљује тезу о систематичности како језика тако и жанра, тврдећи да међу њима постоји својеврсна еквиваленција (Бахтин 1996: 160; Дементјев 2010: 87):

Форме језика и типичне форме исказа, тј. говорни жанрови, јављају се у нашем искуству и у нашој свести заједно и у тесној узајамној вези [...] Говорни жанрови организују наш говор скоро исто тако као што га организују граматичке форме (синтаксичке)⁸.

⁸ У интерпретацији В. В. Дементјева (2010: 87), генерирање (и употреба) говорног жанра, по Бахтину (1996: 187–197), настаје овако: на почетку се појављује замисао. С једне стране, она одређује предмет говора и његове границе, предметно-смисаону исцрпност, и усаглашава се са предметом говора као субјективни моменат исказа са објективним – у недељиву целину, која се јавља као тема говорног жанра. С друге стране, мишљу се одређује избор жанровске форме: „Тај се избор одређује специфичношћу дате сфере језичког општења, предметно-смисаоним (тематским) усаглашавањима, конкретном ситуацијом говорног општења, персоналним саставом његових учесника итд.“ Затим долази обратни утицај: замисао

б) На другој страни је став једног од новијих истраживача да „[...] предмет жанристике [...] искорачује у област комуникације у правом смислу речи, социјалне узајамности комуниканата” (Салимовски 2002: 52). Жанр се и формира примарно под притиском потребе за сврсисходним деловањем на примаоца. То је могуће потврдити чак и на природи неких појмова којима оперишу Остин и Серл. Узмимо само Остонове ’(и)локуцијске’ класе, о којима он говори не као о *ad hoc* креацијама, већ у суштини као о структурним типовима, тј. о типизираним облицима исказа.

4. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ

1. Можемо закључити, и ’илокуционисти’ и структуралисти, и ’генолози’ покренули су важна лингвистичка питања која траже подробно и помно истраживање.

а) Она се у основи могу груписати око разноврсних текстовних облика; и од једног облика би се можда могло поћи као од језгра или ћелије из које је изграђен текст као врста или тип изаражајних форми, тј. као жанр. Здрава је мисао да постоје прости и комплексни жанровски облици, и да потоњи имају способност обухватања већег броја једноставнијих.

б) Ако је жанр и роман, и једна од његових исказних форми минималне структуре, онда је распон структурних облика који се могу тако назвати енорман. Можда би стога било оправдано поћи од најмањих, минималних облика – који се очито подводе под појам ’говорног жанра’, па ићи према сложенијима, какав су опис, приповедање, интерпретација, аргументација итд. и најсложенијима које чине ’функционални стилови’.

2. Као што је, међутим, (касна) ’жанристика’ у крајњем свом истраживачком програму трасирала једностран структуралистички приступ акту комуникације – искључиво из правца зависности његових облика од система из којег се преузимају – тако је исто једностран и ’илокуционистички’ приступ, који се једино занима за фазу употребног активирања форми споразумевања, не бринући ни за њихов однос према систему знакова, као ни према резултату употребе – комуникативном учинку.

3. Само комплексни приступ при којем се у обзир узимају сви фактори који партиципирају у ’говорном чину’, где сем побројаних момената пажњу ваља обратити и на услове споразумевања (нпр. при венчању и крштењу није без значаја да се обавља пред званичним лицем, тј. у присуству матичара или и свештеника, да је тек овером од њихове стране постало ’извршно’) итд.

се сама коригује одабраним жанром, „усаглашава се и развија у одређеној жанровској форми”. У резултату тога узајамног утицаја граде се стил и композиција. Упоредо с тим моментом тече други, експресивни, тј. „субјективно-емоционални оценски однос према предметно-смисаоном садржају свог исказа”. Експресија такође врши утицај на стил и композицију.

4. И на крају, вратимо ли се наслову рада, с правом можемо утврдити да ’рећи нешто’ стварно ’уек значи... тврдити нешто’, али и много више од тога – чинити нешто.

ЛИТЕРАТУРА

Бахтин 1980: М. Бахтин, *Марксизам и филозофија језика*, Београд: Нолит: Сазвежђа.

Бахтин 1986: М. Бахтин, *Естетика словесног творчества*, Москва: Искусство.

Бахтин 1989: М. Бахтин, *О роману*, Београд: Нолит.

Бахтин 1996: М. Бахтин, Проблема речевих жанров. *Собр. соч, вып. 5/5: работ 1940-х – начала 1960-х годов*, Москва.

Дементјев 2010: В. Д. Дементјев, *Теорија речевих жанров*, Москва: Знак.

Де Сосир 1996: Ф. Де Сосир, *Курс ојшње линвистике*, Сремски Карловци и Нови Сад: Изд. књижарница З. Стојановића.

Кисельова 1978: Л. А. Кисельова, *Вопросы теории речевого воздействия*, Ленинград: Изд. Ленинградского университета.

Lyons 1980: J. Lyons, *Semantik I–II*, München: C. H. Beck.

Martinet 1967: A. Martinet, *Grundzüge der allgemeinen Sprachwissenschaft*, Stuttgart: Kohlhammer.

Austin 1979: J. L. Austin, *Philosophical Papers*, Second edition, Oxford: University Press.

Остин 1994. Џ. Л. Остин, *Како деловати речима*, Нови Сад: Матица Српска.

Радовановић 1994: М. Радовановић, In: *Остин 1994*.

Салимовский 2002: В. А. Салимовский, Есть ли у жанроведения границы в пределах коммуникативной лингвистики? *Жанры речи*, вып. 3, Саратов.

Серл 1991: Џ. Серл, *Говорни чиновни*, Београд: Нолит.

Ullmann 1972. St. Ullmann, *Grundzüge der Semantik*, 2. Aufl, Berlin: de Gruyter.

Radoje D. Simić

Jelena R. Jovanović Simić

Universität in Belgrad

Philologische Fakultät

Institut für serbische Sprache und südslawische Sprachen

„ETWAS SAGEN BEDEUTET IMMER (NUR) ... , ETWAS
TUN“; ODER NICHT (EINIGE GEDANKEN ÜBER J. AUSTINS
,PERFORMATIV‘)

Zusammenfassung: Die Autoren befassen sich mit dem ‚Performativ‘ von J. Austin und der Idee, dass „allein die Aussage, dass etwas gemacht wird, oder die Behauptung, dass dies oder das getan wird – bedeutet, das zu tun“. Dieser Gedanke kollidiert mit dem linguistischen Prinzip der Semantizität. Das Erzählen, dass etwas gemacht wird, ist tatsächlich ein Tun. Aber dieses Tun resultiert mit der sprachlichen Struktur, die in einem neuen ‚Tun‘ als Mittel: im Verständigungsvorgehen benutzt wird.

Schlüsselwörter: die Illokution, die Performativität, das Genre.